

[Undervisningsministeren.]

paa hvert Kursus som Betingelse for Tilskud.

Den naturlige Skillelinie mellem Efterskoler og Højskoler, som bestaar i, at Efterskolerne er for Elever under, Højskolerne for Elever over 18 Aar, er i Forslagets § 3 trukket stærkere op, idet det her bestemmes, at kun Elever, som ved Kursusets Begyndelse er under 18 Aar, kan medregnes i Aarselevtallet, medens Højskoleforslaget svarende dertil bestemmer, at Eleverne kun kan medregnes i Aarselevtallet, naar de er fyldt 18 Aar inden Kursusets Afslutning.

Med Hensyn til Elevunderstøttelse har der ikke været Grundlag for at indføre de samme Bestemmelser som i Højskoleforslaget. For Efterskolernes Elever kan der ikke regnes med nogen nævneværdig Opsparing, da de er saa meget yngre end Højskoleeleverne og jævnlig kommer paa Efterskole et Aars Tid efter, at de har forladt Barneskolen, Heller ikke arbejdsløse Elever kan efter Sagens Natur komme til at spille nogen Rolle paa Efterskolerne. Man har derfor ment at kunne blive staaende ved den nugældende Ordning, men saaledes, at Bevillingen til Understøttelse foreslaas fordoblet. Bevillingen beregnes efter den nugældende Lov efter 15 Kr. maanedlig pr. Elev, og dette Beløb foreslaas altsaa forhøjet til 30 Kr. Det vil jeg tro vil mærkes meget væsentligt for de Elever, der nu søger Skolerne, og gøre det muligt for mange Hjem, der ikke tidligere har været i Stand til at magte det økonomisk, at lade deres Børn komme paa Efterskole.

Jeg tror i det hele taget, at Efterskolerne udfører et saare nyttigt Arbejde blandt de unge i de Aldersklasser, som der her kaldes paa, og at denne Lov vil betyde en meget væsentlig Forbedring af disse Skolers økonomiske Vilkaar og gøre det lettere ogsaa for Skolerne at bevare velegnede Lærerkrafter, og jeg mener, at Efterskolerne derigennem skulde faa Betydning for større Kredse af Befolkningen end hidtil. Jeg skal derfor anbefale Forslaget til velvillig Behandling i det høje Ting.

Thomsen: Med oprigtig Glæde kan jeg — ogsaa som forhenværende Efterskolelærer — anbefale det af den højtærede Undervisningsminister nu forelagte Lovfor-

slag. Det tilsigter gennem øget Tilskud og ændrede Tilskudsregler at forbedre Arbejdsvilkaarene for de private Efterskoler og bane Vejen til disse Skoler for en større Strøm af Ungdom end den, der hidtil har færdedes der. De private Efterskoler har jo fra første Færd ført en meget stiltfærdig Tilværelse, og hidtil har de — i alt Fald bortset fra de allerseneeste Aar — ej heller mødt nogen større Paaskønnelse fra Statskassens Side. Dette er vel ogsaa Hovedaarsagen til, at Skolernes Virksomhed har været af forholdsvis ringe Omfang.

Fra 1875, da den første Efterskole oprettedes i Toksværd ved Næstved, indtil 1895, altsaa i 20 Aar, voksede der rundt i Landet 25 Efterskoler frem, flest i de fynske Friskolekredse, og mest kendt vel de 5 Efterskoler langs den gamle Grænse, der jo havde en særlig Mission og et særligt Præg som Samlingssted og Lærested for mange unge fra danske Hjem i Sønderjylland. I disse første 20 Aar af Efterskolernes Levetid var de henvist til egne Krafter og Midler, suppleret med smaa lokale Tilskud.

I Rigsdagssamlingen 1884—85 blev der fra Regeringens Side gjort et Forsøg paa at skaffe Efterskolerne en mindre Understøttelse paa Finansloven, men Forsøget strandede som saa mange andre Forslag i disse saa politisk bevægede Tider. Først paa Finansloven for 1895—96 gennemførtes en Tilskudsbevilling til Efterskolerne paa 1 500 Kr. Dette Tilskud voksede gennem de følgende 20 Aar til omkring 15 000 Kr. I samme Tidsrum voksede Skolernes Antal fra 25 til 32 og naaede et samlet Elevantal paa 718. Det varede endnu 15 Aar, inden Efterskolernes Forhold og Tilskud blev Genstand for særlig Lovgivning.

Dette skete ved Loven, af 19. Marts 1930, der gav de endnu gældende Regler for direkte Tilskud til Skolerne samt afgrænsede Elevunderstøttelssummen til 6 Kr. pr. Maanedselev. Denne den første Efterskolelov blev i 1935 Genstand for enkelte Ændringer, der for Skolerne betød visse Smaaforbedringer, og ved en ny Ændring i 1937 øgedes Elevunderstøttelserne med 150 pCt., nemlig fra 6 til 15 Kr. pr. Maanedselev.

I 1930 — Lovens første Leveaar — ydedes der Tilskud til 40 Efterskoler med 1 766 Elever. Skolernes direkte Tilskud